

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 169/06-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. mája 2006 predbežne prerokoval sťažnosť V., s. r. o., so sídlom B., a B. S., bytom L., v zastúpení advokátom JUDr. M. K., B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov a v ich prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Cbs 9/03 z 10. marca 2003, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 140/2005 zo 16. mája 2005 a oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VI/2 Pz 13/06 zo 14. marca 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V., s. r. o., a B. S. o d m i e t a .

Odôvodnenie :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. apríla 2006 doručená sťažnosť V., s. r. o., a B. S. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v ich prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Cbs 9/03 z 10. marca 2003, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obo 140/2005 zo 16. mája 2005 a oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) sp. zn. VI/2 Pz 13/06 zo 14. marca 2006.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľov a jej príloh vyplýva, že 4. júla 2003 podali ako žalobcovia v I. rade a III. rade krajskému súdu žalobu smerujúcu proti obchodným spoločnostiam A., s. r. o., so sídlom B., ako žalovanému v I. rade, I., s. r. o., so sídlom B., ako žalovanému v II. rade a I., s. r. o., v konkurze so sídlom K., ako žalovanému v III. rade. Uvedenou žalobou sa sťažovatelia domáhali „... určenia neúčinnosti zmluvy o predaji časti podniku uzatvorenej 25. 2. 1999 medzi žalovaným v I. rade a žalovaným v III. rade a na jej podklade uzatvorenej kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti uzatvorenej 9. 3. 1999 medzi predávajúcim, žalovaným v III. rade a kupujúcim, žalovaným v I. rade voči žalobcom v I. - III. rade, ako aj určenia neúčinnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti uzatvorenej dňa 14. 02. 2001 medzi žalovaným v I. rade a žalovaným v II. rade voči žalobcom v I. - III. rade.

Sťažovatelia ďalej uviedli, že „Žalobný návrh bol podaný na tom skutkovom základe, že žalobcovia v I. - III. rade v postavení konkurzných veriteľov v konkurznom konaní prebiehajúcim na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3 K 63/01 na majetok žalovaného v III. rade sa domáhali určenia neúčinnosti vyššie uvedených právnych úkonov

z dôvodu, že boli nimi z konkurznej podstaty odstránené aktíva, rozostavaná nehnuteľnosť - polyfunkčný dom G. a A. zapísaná na LV č. 2879, k. ú. N., Katastrálny úrad B., (...), postavenom na parcele č. 10736/13. Dôvodom domáhania sa neúčinnosti predmetných právnych úkonov bola tá skutočnosť, že nimi boli poškodení konkurzní veritelia, nakoľko vlastnícke právo k nehnuteľnosti bolo prevedené za nevýhodných podmienok pre prevádzajúceho, a to na základe značne podhodnoteného znaleckého posudku, keď nehnuteľnosť v hodnote približne 75,5 mil. Sk bola ohodnotená na sumu 4,562.750,- Sk. Okrem uvedeného, žalobou napadnuté právne úkony boli uskutočnené medzi personálne prepojenými subjektami.

Súčasťou žalobného návrhu bol aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bol žalovaný v I. rade zaviazaný zdržať sa scudzenia a zriadenia vecného bremena k predmetným nehnuteľnostiam a žalovaný v II. rade zaviazaný zdržať sa uplatnenia a výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam podľa záložnej zmluvy zo dňa 14. 02. 2001, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 7. 8. 2003, č. k. 4 Cbs 9/03 bol návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietnutý s odôvodnením, že v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nebola osvedčená skutočnosť, že bez predbežného opatrenia bude výkon rozhodnutia ohrozený. Dôkaz o snahe odpredať nehnuteľnosti zahraničnej osobe za sumu 75 mil. Sk súd neakceptoval.

Na základe podaného odvolania Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 29. 1. 2004, č. k. 4 Obo 230/03 napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 7. 8. 2003, č. k. 4 Cbs 9/03 zmenil tak, že žalovanému v I. rade zakázal previesť vlastníctvo k rozostavanej nehnuteľnosti - Polyfunkčnému domu G. a A. v B., zapísanej na LV 2879, parc. č. 10736/13, k. ú. N., (...), a zriadiť k nej vecné bremeno alebo záložné právo v prospech tretích osôb a žalovanému v II. rade uložil zdržať sa uplatnenia a výkonu záložného práva k tejto nehnuteľnosti podľa záložnej zmluvy zo 14. 02. 2001, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Návrhom zo dňa 8. 2. 2005, ktorý bol Krajskému súdu doručený dňa 10. 2. 2005 sa žalovaný v I. rade domáhal zrušenia nariadeného predbežného opatrenia. Žalovaný v I. rade vo svojom návrhu na zrušenia predbežného opatrenia nesprávne označil žalobcov v I. a v III. rade, kde namiesto obchodného mena žalobcu v I. rade V., s. r. o., uviedol V.,

s. r. o., a namiesto mena žalobcu B. S. uviedol B. S. Napriek nespôsobilosti takéhoto návrhu na konanie Krajský súd o tomto návrhu konal, pričom v uznesení zo dňa 10. 3. 2005, č. k. 4 Cbs 9/03, ktorým bol návrh zamietnutý, svojvoľne opravil v návrhu nesprávne označený subjekt. Na základe podaného odvolania však Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 16. 5. 2005, č. k. 5 Obo 140/2005 napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 10. 3. 2005, č. k. 4 Cbs 9/03 zmenil tak, že uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. 1. 2004, č. k. 4 Obo 230/03 zrušil. Teda na základe nespôsobilého návrhu na začatie konania, po nezákonnej oprave v názve a mene účastníka konania (bez návrhu a opravného uznesenia) bolo zrušené riadne vydané predbežné opatrenie, čím boli poškodení žalobcovia v I. až III. rade. Okrem uvedeného žalovaným neboli poskytnuté všetky dôkazy, na ktoré sa žalovaný v I. rade vo svojom návrhu, resp. vo svojom odvolaní proti uzneseniu prvostupňového súdu odvolával. Tým bola žalovaným znemožnená možnosť vyjadriť sa k predkladaným dôkazom.

Po doručení predmetného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR podala sťažovateľka B. S. sťažnosť spojenú s návrhom na podanie mimoriadneho opravného prostriedku, ktorá bola Najvyššiemu súdu SR doručená dňa 17. 6. 2005. Podnet na mimoriadny opravný prostriedok bol cestou Najvyššieho súdu SR a následne Generálnej prokuratúry SR doručený Krajskej prokuratúre v Košiciach, ktorá listom zo dňa 2. 1. 2006, č. k. 2176/05-20 podnet odložila. Následne sťažovatelia podali prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 10. 1. 2006 (11. 1. 2006) podnet na preskúmanie zákonnosti postupu Krajskej prokuratúry v Košiciach. Generálna prokuratúra SR listom zo dňa 14. 3. 2006, doručeným 21. 3. 2006, č. k. VI/2 Pz 13/06-28 konštatovala, že neboli zistené skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, resp. že zrušením preskúmaných rozhodnutí súdov možno dosiahnuť priaznivejšie rozhodnutie vo veci v prospech podateľa podnetu, a preto nie je možné podané podnety vybaviť inak, ako ich odložiť.“

Sťažovatelia sa odvolávajú na ustanovenie § 243e Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a zastávajú názor, že „Generálny prokurátor sa uvedeným ustanovením zákona neriadil. Zákon, O. s. p. bol v konaní o zrušenie predbežného opatrenia porušený vo viacerých ustanoveniach. V zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 O. s. p. je súd návrhom

viazaný. V danom prípade súd svojvoľne zmenil označenie účastníkov konania. Súd v rozpore s ustanovením § 43 ods. 1 O. s. p. nevyzval účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil. Dokonca nebolo v zmysle ustanovenia § 164 O. s. p. vydané ani opravné uznesenie. Následne súd v rozpore s ustanovením § 103 v spojení s ustanovením § 104 O. s. p. konanie pre vážne nedostatky v podmienkach konania nezastavil. Súd tiež v rozpore s ustanovením § 42 ods. 3 O. s. p. nedoručil všetkým účastníkom konania prílohy pripojené k predmetnému návrhu žalovaného v I. rade, čím im odňal možnosť konať pred súdom.

Uvedené porušenia zákona majú za následok to, že rozhodnutiami súdov sú dotknuté práva iných subjektov ako v návrhu na zrušenie predbežného opatrenia určených účastníkov konania. Týmto boli naplnené podmienky podanie mimoriadneho dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. b) a f) O. s. p. “.

V ďalších častiach svojej sťažnosti sa sťažovatelia zaoberajú podmienkami konania pred ústavným súdom a dodržaním zákonnej lehoty na podanie sťažnosti, v súvislosti s čím poukazujú na to, že „Uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 16. 5. 2005, č. k. 5 Obo 140/2005 nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 30. 5. 2005. Následne bol dňa 9. 6. 2005 podaný návrh na podanie mimoriadneho opravného prostriedku. Podnet bol vybavený konečným rozhodnutím Generálnej prokuratúry SR zo dňa 14. 3. 2006, sp. zn. VI/2 Pz 13/06-28, ktorý bol doručený dňa 21. 3. 2006. Lehota na podanie sťažnosti v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde je zachovaná“.

V nadväznosti na uvedené sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd v konaní o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„... uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10. 03. 2005, č. k. 4 Cbs 9/03-359, uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 16. 5. 2005, č. k. 5 Obo 140/2005 a postupom Generálnej prokuratúry SR, ktorá listom zo dňa 14. 3. 2006, sp. zn. VI/2 Pz 13/06-28 odložila návrh na podanie mimoriadneho opravného prostriedku, boli porušené práva zaručené čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a tieto rozhodnutia zrušil.“

Okrem vyslovenia porušenie označených základných práva požadujú sťažovatelia aj priznanie finančného zadosťučinenia v sume 100 000 Sk za poškodenie mena, a tým spôsobenú psychickú ujmu a zároveň sa domáhajú aj priznania náhrady trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Predmetom sťažnosti je okrem iného tvrdenie sťažovateľov, že uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Cbs 9/03 z 10. marca 2003 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn.

5 Obo 140/2005 zo 16. mája 2005 došlo k porušeniu ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v ich prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ako vyplýva z pripojených napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, ako aj z informácie poskytnutej ústavnému súdu najvyšším súdom, nadobudlo označené uznesenie najvyššieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Cbs 9/03 z 10. marca 2005, právoplatnosť 30. mája 2005.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 24/05).

Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, ktorej súčasťou je aj právny názor, že podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálnemu prokurátorovi (§ 243e až 243j OSP) nemožno z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý je predpokladom (podmienkou) podania sťažnosti ústavnému súdu podľa tohto článku ústavy, a na jeho podanie nie je preto z hľadiska plynutia uvedenej lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu možné prihliadať (m. m. I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, IV. ÚS 200/05 a iné).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu mimoriadne opravné prostriedky, ktoré navrhovateľ (sťažovateľ) nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné. Ustanovenie § 243e ods. 1 OSP neukladá totiž povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Je na úvahe generálneho prokurátora rozhodnúť o tom, či podá alebo nepodá mimoriadne dovolanie (táto úvaha je vylúčená iba v prípade, že zistí, že zákonné podmienky na podanie

mimoriadneho dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02, III. ÚS 11/04).

Takýto podnet nie je teda iným právnym prostriedkom, ktorý je sťažovateľ v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinný vyčerpať na ochranu svojich základných práv alebo slobôd ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a preto nemá na plynutie lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde žiadny vplyv. Plynutie uvedenej lehoty nie je totiž závislé na snahe sťažovateľa využiť mimoriadne opravné prostriedky, ale na naplnení skutočností uvedených v ustanovení § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 209/03, I. ÚS 233/03).

So zreteľom na deň nadobudnutia právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 140/2005 zo 16. mája 2005 (30. máj 2005) a deň doručenia predmetnej sťažnosti ústavnému súdu (21. apríl 2006) je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že sťažnosť bola podaná v čase, keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd sa preto nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol v časti sťažnosti týkajúcej sa namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 48 ods. 2 ústavy označenými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že ju odmietol ako oneskorene podanú.

2. Ústavný súd predbežne prerokoval aj tú časť sťažnosti sťažovateľov, v ktorej namietali porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom generálnej prokuratúry v súvislosti s odložením ich podnetu na podanie mimoriadneho dovolania proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 Cbs 9/03 z 10. marca 2003 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 140/2005 zo 16. mája 2005, o čom boli sťažovatelia vyrozumení listom generálnej prokuratúry sp. zn. VI/2 Pz 13/06 zo 14. marca 2006.

Ako už bolo uvedené, predpoklady na podanie mimoriadneho dovolania sú upravené v ustanoveniach § 243e a nasl. OSP. Z týchto ustanovení je zrejmé, že ide o mimoriadny opravný prostriedok ako procesný inštitút, využitie ktorého patrí generálnemu prokurátorovi. Nejde teda o základné právo sťažovateľa, ktoré by bolo možné zahrnúť pod ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ak sa fyzická osoba alebo právnická osoba obráti na generálneho prokurátora s podnetom na mimoriadne dovolanie, tak jej tým nevzniká právo, aby generálny prokurátor mimoriadne dovolanie podal, ale právo, aby orgány prokuratúry jej podnet riadne vybavili (III. ÚS 42/04).

Sťažovatelia podali podnety generálnej prokuratúry, ktorými sa domáhali podania mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom proti označeným rozhodnutiam krajského súdu a najvyššieho súdu. Mimoriadne dovolanie podané nebolo, o čom prokurátor generálnej prokuratúry upovedomil sťažovateľov citovaným listom adresovaným ich právnenému zástupcovi, ktorý mu bol doručený 21. marca 2006.

Obsah uvedeného listu generálnej prokuratúry, ktorým upovedomila sťažovateľov o odložení ich podnetov na podanie mimoriadneho dovolania, svedčí o skutočnosti, že generálna prokuratúra sa vecou náležite zaoberala. Z odôvodnenia jej stanoviska vyplýva, že podnetom na podanie mimoriadneho dovolania proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 Cbs 9/03 z 10. marca 2003 a uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 140/2005 zo 16. mája 2005 nebolo vyhovené z dôvodu, že po preskúmaní „... *na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu neboli zistené skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, resp. že zrušením preskúmaných rozhodnutí súdov možno dosiahnuť priaznivejšieho rozhodnutie v prospech podateľa podnetu...*“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti (tiež s prihliadnutím na dôvody uvedené v čl. II bode 1 tohto rozhodnutia) nepovažuje ústavný súd spôsob a účinky vybavenia podnetov sťažovateľov na podanie mimoriadneho dovolania generálnou prokuratúrou v danom

prípade za nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2006